

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 28155/2023
20.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Милош Игић, адвокат из ..., против противника предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад, чији је пуномоћник Немања Ваља, адвокат из ... и Република Србија, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради одређивања накнаде за непотпуну експропријацију, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 3755/2023 од 04.07.2023. године, које је исправљено решењем истог суда Гж 3755/2023 од 25.08.2023. године, у седници већа одржаној 20.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Новом Саду Гж 3755/2023 од 04.07.2023. године, исправљено решењем истог суда Гж 3755/2023 од 25.08.2023. године, у делу у коме је преиначено решење Основног суда у Новом Саду Р1 264/2019 од 10.02.2023. године и одбијен предлог предлагача преко досуђених износа и у овом делу предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Решењем Основног суда у Новом Саду Р1 264/2019 од 10.02.2023. године, ставом првим изреке, одређена је накнада за непотпуну експропријацију непокретности установљавањем права службености пролаза, у циљу изградње транспортног гасовода ГРЧ– Футог до ГМРС Беочин, на парцели број .., њива III класе, у површини од 1 ха 1 а 68 м² и то у делу од 535/10168 (5 а и 35 м²), парцеле као послужног добра, уписано у лист непокретности број .. КО Футог, у власништву предлагача, која непотпуна експропријација је одређена решењем Градске управе за имовину и имовинско-правне послове Града Новог Сада број XXV-463-282/19 од 05.11.2019. године, које решење је постало правноснажно 25.11.2019. године и то у износу од 817.522,31 динара, па се обавезује противник предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад да наведени износ исплати предлагачу са затезном каматом од 10.02.2023. године, па до исплате, који рок почиње да тече наредног дана од дана достављања преписа овог решења противнику предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад. Ставом другим изреке, обавезује се противник предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад да предлагачу накнади трошкове поступка у износу од 255.588,00 динара, који рок почиње да тече наредног дана од дана достављања преписа овог решења противнику предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж 3755/2023 од 04.07.2023. године, које је исправљено решењем истог суда Гж 3755/2023 од 25.08.2023. године, жалба противника предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад делимично је усвојена, па је првостепено решење преиначено тако што је одређена накнада за непотпуну експропријацију непокретности установљавањем права службености пролаза, у циљу изградње транспортног гасовога ГРЧ – Футог до ГМРС Беоцин, на парцели .., њива треће класе, у површини од 1 ха 1 а 68 м² и то у делу од 535/10168 (5 а 35 м²), парцеле као послужног добра, уписано у лист непокретности број .. КО Футог, у власништву предлагача АА из ..., која непотпуна експропријација је одређена решењем Градске управе за имовину и имовинско-правне послове Града Новог Сада број XXV-463-282/19 од 05.11.2019. године, које је постало правноснажно 25.11.2019. године и то у износу од 268.211,09 динара, уместо у износу од 817.522,31 динара, па је обавезан противник предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад, да наведени износ предлагачу исплати са затезном каматом од 10.02.2023. године до исплате и тако што се обавезује противник предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад, да предлагачу накнади трошкове ванпарничног поступка у износу 116.395,50 динара уместо у износу од 255.588,00 динара, док се преко преиначених, па до износа досуђених првостепеном одлуком по наведеним основама, предлог предлагача одбија, као и у делу законске затезне камате обрачунате на разлику износа досуђеног по основу накнаде за непотпуну експропријацију. У преосталом делу, жалба противника предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад се одбија, а првостепено решење у преосталом побијаном, а непреиначеном делу потврђује.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, предлагач је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаним разлога.

Противник предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад дао је одговор на ревизију.

Испитујући побијано решење у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), у вези са чланом 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни суд је нашао да је ревизија предлагача основана.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Градске управе за имовину, имовинско-правне послове Града Новог Сада број XXV-463-282/19 од 05.11.2019. године, правноснажно 25.11.2019. године, усвојен је предлог противника предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад за непотпуну експропријацију непокретности, установљавањем права службености пролаза, у циљу изградње транспортног гасовода на парцели број .. у делу од 535/10168 (5а 35 м²), парцеле као послужног добра, уписане у лист непокретности .. КО Футог. Предлагач је ванкњижно право својине на земљишту у целисти стекао у поступку јавне продаје током 2017/2018 године. Као корисник непотпуне експропријације одређен је противник предлагача Република Србија, а да се непотпуна експропријација врши за потребе противника предлагача ЈП „Србијагас“ Нови Сад. Јавни интерес за наведену експропријацију утврђен је решењем Владе Републике Србије 05 број 465-7248/2019 од 18.07.2019. године. Земљиште на парцели број .. предвиђено је за непотпуну експропријацију према Просторном плану подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Футог – Беоцин, са елементима детаљне регулације („Службени гласник АПВ“, бр. 60/18 и 2/19). Предметним решењем о експропријацији, одређено је да се забрањује

коришћење земљишта на коме је установљено право трајне службености за засаде и биљне културе са дубоким кореном и изградњу објеката, осим на прописаној удаљености у складу са чланом 14. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса у гасоводима притиска већег од 16 бара. Радови у вези са изградњом предметног гасовода вршени су у периоду јесен 2019. године – пролеће 2020. године. Предлагач је 2019. године посејао кукуруз који је и скинуо пре почетка радова и на њему није причињена штета. Због радова на коридору земљиште није било у могућности обраде (сезона 2020. године) када је предлагач планирао садњу кромпира), није извршена основна обрада (јесен 2019. године), пролећна обрада (2020. године), а изостале су и агротехничке мере заснивања пољопривредне производње. Кромпир није могао бити засађен 2020. године, јер је земљиште било испресецано радовима и на њега се није могло ући. Штета настала на усеву засноване пољопривредне производње у време трајања радова на траси гасовода износи 499.238,82 динара, штета за умањени принос 16.800,00 динара и због деструкције земљишта 33.272,40 динара, док накнада за умањену тржишну вредност земљишта због проласка трасе гасовода износи 268.211,09 динара.

Првостепени суд је одредио накнаду за установљење службености – непотпуну експропријацију у укупном износу од 817.522,31 динара са законском затезном каматом од 10.02.2023. године па до исплате, који износ поред накнаде за умањену тржишну вредност земљишта у износу од 268.211,09 динара обухвата и штету насталу на усеву засноване пољопривредне производње у време трајања радова на траси гасовода од 499.238,82 динара, штету за умањени принос 16.800,00 динара и због деструкције земљишта 33.272,40 динара,

Другостепени суд је преиначио првостепено решење, тако што је уместо износа од 817.522,31 динара одредио накнаду за непотпуну експропријацију у износу од 268.211,09 динара налазећи да предлагачу у овом износу припада накнада за умањену тржишну вредност земљишта, док је преко овог износа одбио предлог на име накнаде штете настале на усеву засноване пољопривредне производње у време трајања радова на том земљишту у износу од 499.238,82 динара, за износ од 33.272,40 динара због деструкције ограниченог слоја ради привођења намени и за износ од 16.800,00 динара, као изгубљени приход ратарске производње с обзиром да је у конкретном случају реч о ванпарничном поступку ради одређивања накнаде за експроприсану непокретност у коме се примењује Закон о експропријацији, а који не прописује овај вид накнаде за случај непотпуне експропријације пољопривредног земљишта установљавањем права службености.

Стога, по оцени другостепеног суда предлог за одређивање накнаде у погледу овог вида обештећења је неоснован, што не спречава учеснике да свој захтев за накнаду штете остваре у парници.

Закључак другостепеног суда се не може прихватити.

Одредбом члана 53. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ бр. 53/95 са изменама) прописано је да у случају установљења службености накнада се одређује у износу за који је, услед установљења службености, смањена тржишна вредност земљишта или зграда (став 1.). Накнада из става 1. овог члана одређује се у поступку прописаном овим законом (став 2.).

Чланом 16. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82, 48/88 и „Службени гласник РС“, бр. 46/95 – др закон, 18/2005 – др закон, 85/2012, 45/2013- др закон, 55/2014, 6/2015, 106/2015 – др закон и 14/22, прописано је да ће до доношења одлуке о главној ствари суд посебном одлуком обуставити ванпарнични поступак, ако утврди да би поступак требало спровести по правилима парничног поступка. Поступак ће се по правноснажности те одлуке спровести по правилима парничног поступка пред надлежним судом (став 1.).

Установљавање права службености пролаза ради изградње транспортног гасовода представља ограничење права својине предлагача на предметном земљишту, јер предлагач не може у пуном обиму вршити својинска овлашћења која чине садржину права (члан 3. став 1. Закон о основама својинско правних односа).

Основан је правни став ревидента да другостепени суд преиначујући првостепено решење и одбијајући предлог преко износа од 268.211,09 динара (накнада за умањену тржишну вредност земљишта), одлучује у меритуму у односу на предлог за досуду штете настале на усеву засноване пољопривредне производње, због деструкције ограниченог слоја и изгубљеног приноса иако сматра да је поступак требало спровести по правилима парничног поступка, у којој ситуацији има места примени члана 16. Закона о ванпарничном поступку. Због тога је побијано другостепено решење морало бити укинато у овом делу и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби противника предлагача тако што ће, уколико сматра да има места одлучивању у парничном поступку водити рачуна о примени члан 16. Закона о ванпарничном поступку.

Одлука о трошковима парничног поступка преко усвајајућег дела је укинута, јер иста зависи од коначног решења ове правне ствари.

Са изнетих разлога применом члана 416. став 2. ЗПП, у вези члана 30. став 2. ЗВП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**